

MEMORIA DE LES ACTIVITATS DEL CENTRE D'ESTUDIS DEL BAGES, ANY 2022

Introducció

La memòria de les activitats del CEB de l'any 2022 ve marcada per la prolongació de la pandèmia del COVID que va començar a meitats del març del 2020.

A mesura que va anar avançant l'any es van aixecar les mesures restrictives i això va permetre començar a fer més activitats.

1. X Jornades de Patrimoni. Preservar el patrimoni ignasià a Manresa

Organitza: Centre d'Estudis del Bages

Col·laboren: Arxiu Comarcal del Bages

Delegació del COAC CC

Ajuntament de Manresa

Amb el suport: Institut Ramon Muntaner (IRMU)

Les jornades que anualment organitza el CEB van arribar a la desena edició. El 2022, amb motiu dels cinc-cents anys de l'arribada d'Ignasi de Loiola a la nostra ciutat, l'Ajuntament va engegar ja fa anys un projecte de commemoració que havia de culminar en aquest any, des de març del 2022 fins al març de 2023, sota el lema **“La ciutat que (et) transforma”**.

El **Centre d'Estudis del Bages** va decidir dedicar les jornades de patrimoni d'enguany al tema ignasià. El propòsit de les X Jornades era analitzar la situació

dels elements del patrimoni ignasià a Manresa, la seva importància i la seva situació actual.

Aquestes jornades han tingut, aquest any, el suport i col·laboració del projecte Manresa 2022 que coordina i gestiona tots els actes que es fan relacionats amb el Projecte Transforma. Aquesta col·laboració ens ha permès una major difusió de les jornades en els mitjans de comunicació locals i nacional a la vegada que una major visualització del CEB.

Hem organitzat les Jornades en tres tipus d'activitats diferents per donar una visió més completa de tema tractat. Com sempre totes les activats han estat obertes al públic en general i se n'ha fet difusió mitjançant un fulletó que adjuntem, la pàgina web del CEB i les xarxes socials a més d'un mailing a tots els socis de l'entitat i altres afins com els Amics de l'Art Romànic del Bages, Amics de la Seu (Manresa) i COAC CC.

El divendres 6 de maig de 2022 es va fer a la Sala d'actes de la Plana de l'Om es va fer un debat-col·loqui sobre **“El patrimoni ignasià a Manresa. I després del 2022, què?”**

Van participar:

- Albert Tulleuda Lari, director executiu de Manresa 2022
- Pep Garcia Orri, gestor cultural
- Francesc Riera Figueras, jesuïta
- Mireia Vila Cortina, historiadora

Moderador: Gonçal Mazcuñan Boix, periodista

L'acte es va celebrar a l'auditori de l'Espai de la Plana amb l'assistència de 51 persones. I després de que cada ponent exposés la seva visió del programa 2022

es va establir un debat sobre que n'ha de quedar de tot això des del punt de vista patrimonial en els anys futurs i com s'ha de continuar vetllant per aquest patrimoni des del punt de vista no només patrimonial sinó cultural, turístic, religiós, etc.

El dissabte 9 d'octubre, es va fer una jornada de reflexió i de debat sobre el patrimoni ignasià:

De 9 h a 13 h: Comunicacions.

Josep Huguet Biosca. **El patrimoni ignasià com a recurs.**

Adrià Cubo. **El redescobriment de l'església de Sant Ignasi. Resultats de la intervenció arqueològica de l'any 2016.**

Jordi Morros. **L'antic col·legi de Sant Ignasi i la capella del Rapte de Manresa. Les cicatrius d'un paisatge històric.**

Anton Baraut Guilà, Guillem Baraut Bové i Ramon Oms **Recuperar l'espirit ignasià a l'avant-cova i coveta.**

L'assistència al llarg del matí va oscil·lar entre les 39 i 45 persones.

El dissabte 21 de maig estava previst fer un itinerari per diferents punts del patrimoni ignasià. Les condicions climatològiques no eren gens favorable per la calor i atès la poca gent (15 persones) es va acordar fer una explicació a l'Espai 1522 per analitzar i interpretar un dibuix de la Manresa de 1522 del dibuixant Daniel Hernández i la historiadora Raquel Valdenebro que ens va fer l'explicació.

Posteriorment el grup sencer es va desplaçar a la capella del Rapte i l'espai de l'antic hospital de Santa Llúcia que es va enderrocar i reconstruir i on el membre de la junta Josep Galobart en va explicar tota la història.

2. Full informatiu

Per mantenir un contacte directe amb els nostres associats cada trimestre hem enviat un full informatiu per email i també s'encarta a la revista DOVELLA. En aquest full s'informa de totes les activitats i novetats de la nostra entitat de cada trimestre.

Aquest 2022 -a causa de la pandèmia - s'han fet semestralment els fulls informatius 11 i 12.

3. Parada de Sant Jordi

Com els altres anys vàrem posar una parada amb els llibres del CEB i la revista DOVELLA a la plaça de sant Domènec.

4. Visites Manresa Desconeguda

Organitza: Ajuntament de Manresa

Centre d'Estudis del Bages

Com cada any el CEB a partir de l'encàrrec de la Regidoria de Cultura s'encarrega de la preparació, contingut i guiatge de les visites de la Manresa Desconeguda que es fan pels voltants de la Festa Major.

Aquest any per culpa de la pandèmia les visites van quedar restringides a dos dies amb una gran assistència de públic (600 i 300 persones)

Dijous 25 d'agost, de 16.00 a 19.30h

OBRIM LA FÀBRICA NOVA!

D'indústria tèxtil a fàbrica de coneixement

Hi van participar sis guies del Centre d'Estudis

Divendres 26 d'agost, de 16.30 a 19h

DEL RAPTE A LA INSPIRACIÓ.

Els principals llocs ignasians de Manresa: Rapte i Cova (església, avant-cova i coveta)

Hi van participar quatre guies del Centre d'Estudis

5 . Miscel·lània 14, de la Guerra Civil Catalana als Segadors.

Edita: Centre d'Estudis del Bages

Amb motiu del projecte Manresa 2022 el CEB va oferir a l'ajuntament de la ciutat la possibilitat de publicar una miscel·lània del període ignasià. L'ajuntament va assumir el cost de la publicació i el Centre va encarregar al membre de la Junta Adrià Mas Cravioto la coordinació de l'obra que consta d'una vintena d'articles i es va presentar l'1 de desembre a l'Espai 1522 i a qui agraïm la feina feta.

Es va entregar un exemplar de la miscel·lània a tots els ponents que van participar en el Congrés d'Història Moderna que es va celebrar a finals de desembre..

6. Presentacions de llibres

El dijous 22 de setembre es va fer la Presentació-col·loqui del llibre de Jaume Torras ” **Quan mos dèiem de Vos. Can Torra de Castellfollit del Boix. Història i llinatge al peu de Montserrat (segle XIII-XXI)**”, al Centre Cultural Casino. Amb la participació de l’autor i Antoni Virgili, professor d’Història (UAB). Actuaren de moderadors Raquel Valdenebro, Ernest Molins i Adrià Mas.

El 13 de desembre es va presentar al Centre Cultural Casino i sota l’organització del CEB el llibre d’Albert Fàbrega Enfedaque. **Mines de potassa al Bages**. Ed. Efadós a càrrec de l’autor.

7. Jornades Europees del Patrimoni

Seguint la tradició que vàrem començar ja fa molts anys aquestes jornades les descentralitzem i les fem en un poble de la comarca. Enguany es van fer el 8 d’octubre al municipi de Sant Mateu de Bages sota el nom.

Castelltallat, terra de masies

L’organització de la matinal va anar a càrrec de l’Ernest Molins, membre de la junta, i es van visitar les masies Ponç, Vinyes i Selve; Santa Eugènia de Governana i l’església parroquial de Sant Miquel de Castelltallat

8. Jornades de Patrimoni Industrial

El 27 d’octubre dins les jornades de Turisme Industrial el CEB, el Museu de l’aigua i el tèxtil (MAT) i l’ajuntament es van organitzar visites a obertes a la ciutadania a la Fàbrica Nova amb guies de les dues entitats.

9. Dovella

Durant l’any 2022 s’han publicat tres números de DOVELLA.

El 133 va ser el segon monogràfic que recollia les ponències que faltaven del patrimoni de torres i castells; el número 133 és un número amb un conjunt d'articles de temàtica diversa mentre que el n° 134 es publicaven les ponències de les Jornades dedicades al patrimoni ignasià.

Es va entregar un exemplar del n° 134 de la revista DOVELLA a tots els inscrits en el Congrés d'Història Moderna que es va celebrar a finals de desembre.

10. Homenatge a Albert Benet Clarà

Amb motiu dels deu anys del seu traspàs els Amics de l'Art Romànic del Bages han iniciat un programa d'actes de commemoració d'aquest historiador. Soci del CEB des dels orígens el centre hi col·labora activament en els diferents actes.

El primer acte de reconeixement es va celebrar el 14 d'octubre a Sallent

11. Premis Lacetània

Una vegada més el Centre ha convocat adreçat a l'alumnat de Batxillerat el premi DOVELLA per premiar el millor treball de recerca del curs 2021-22. A part de la dotació econòmica es publica un resum del treball a la revista. Va obtenir el premi el TR **Sant Ignasi, el pelegrí que crida a la festa**, de Daniel Gubianas Pérez,

El Centre també participa activament en el premi Antoni Esteve sota el patrocini de Laboratoris Esteve. Aquest any ha resultat guanyador.

Dels creixements explosius per les migracions globals a la sobremortalitat pandèmica.

La població del Bages i del Moianès del 2000 al 2021.

De quan i com, la sobremortalitat pandèmica, tancà la primera etapa del segle XXI demogràfic

de Xavier Rubio Cano

L'acte d'entrega de premis es va fer el 18 de novembre a Sallent.

12. Ajuts IRMU per Publicacions i Jornades

Com anualment el CEB ha presentat a l'IRMU les sol·licituds per ajut a:

- XVIII Convocatòria de subvencions destinades a l'edició de publicacions periòdiques i monografies de l' Institut Ramon Muntaner per a la revista DOVELLA.

- XIX Convocatòria d'ajuts per a l'organització de congressos, jornades, itineraris i trobades de l' Institut Ramon Muntaner per a les XI Jornades de patrimoni 2023 dedicades al patrimoni de les masies.

Hem rebut la confirmació dels dos ajuts per l'any 2023.

També vàrem participar en la convocatòria d'ajuts de l'IRMU per a treballs d'investigació a través de centres d'estudis.

Donarem suport al treball **Reconstruir virtualment el paisatge de la vinya al Bages (segles XIX - XX)**

de Llorenç Ferrer, Meritxell Gisbert i Mireia Vila

Un pòster del treball es presentarà al RECERCATd'enguany

13. Projecte ceptinavi

El CEB conjuntament amb la DO Pla de Bages, el Consell Comarcal i 28 ajuntaments del Bages i Moianès continu -malgrat les limitacions- treballant en el projecte de la recuperació popular de la memòria de la vinya i el vi. La coordinació del projecte va a càrrec de Mireia Vila, sòcia i membre de la junta del CEB. La web ja funciona així com l'app i l'izi travel.

Malauradament problemes burocràtics i d'entesa amb el Consell Comarcal del Bages han aturat el projecte. A finals d'any es va mantenir una reunió amb el president del consell i altres consellers amb l'objectiu de desencallar el projecte i mirar de poder continuar-lo aquest any 2023.

Tanmateix l'exposició titulada "**Quan les cases feien olor de vi**" s'ha pogut exposar en diferents municipis de la comarca al llarg de l'any 2022.

14. WEB

El CEB potencia el web i les XXSS com a eina de contacte entre la junta i els associats. Per aquest motiu recomanem que la gent entri al web i mira l'abundant informació que hi ha.

Continuem publicant alguns treballs que ens adrecen als nostres associats i digitalitzant diferents llibres o revistes que són d'interès general gràcies a la bona feina de Jordi Griera, membre de la junta.

15. Entrevista amb la Directora General de Patrimoni Cultural

Es va mantenir una entrevista amb la directora general i la presència de Francesc Serra, delegat de cultura a la Catalunya Central i membres de memroia.cat pel tema de l'arxiu i els problemes més greus: manca d'espai i de personal.

N'era conscient i ens va dir que mirarien de tirar endavant diferents projectes. A dia d'avui hem de consignar i felicitar-nos perquè que l'ajuntament ha creat una plaça durant un any per fer inventaris de les grans donacions que hem rebut en aquests últims temps.

A final de l'any se'ns va convocar una reunió amb l'alcalde que ens comunicava el nou emplaçament de l'arxiu al carrer Vallfonollosa i que caldrà vetllar en els propers anys.

16. Participació del CEB amb diferents entitats o comissions

Malauradament la nostra col·laboració amb altres entitats ha quedat molt reduïda per culpa de la pandèmia que ha ajornat molts actes.

Tanmateix s'ha participat en

Anella Verda

Comissió Lluís Espinal

Comissió nomenclàtor Consell de la Dona

Comissió de Patrimoni de l'Ajuntament de Manresa

Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Manresa

Manresa, abril de 2023